

15. február 2023

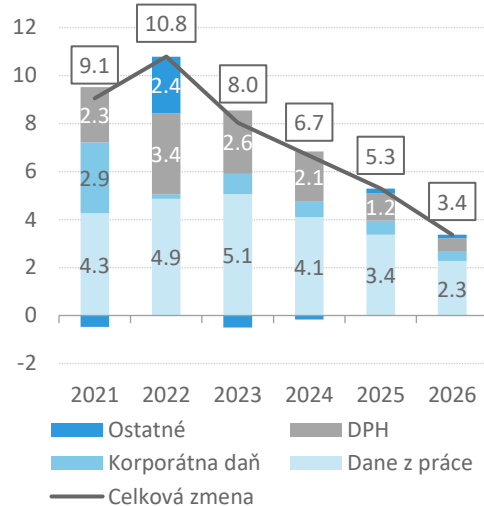
Aktuálna prognóza vybraných príjmov a výdavkov na roky 2022 – 2026

Kolektív IFP

Silný dvojciferný rast daňovo-odvodových príjmov zaznamenaný v roku 2022 v nasledujúcich rokoch oslabne. Prispieje k tomu postupné spomalenie inflácie a tiež stabilizácia efektívnosti výberu DPH na mierne nižších úrovniach. To môže súvisieť so znovuotvorením sektorov, kde prevažujú hotovostné platby. Napriek tomu efektívnosť výberu DPH ostane stále na vysokých hodnotách, ktoré boli naposledy dosahované v rokoch 2005 a 2006. Opatrenia prijaté v posledných mesiacoch majú celkovo negatívny vplyv na rozpočet. Ide najmä o zníženie DPH na 10 % v sektoroch gastru a športovej rekreácie. Z výnosov z firemnej dane, ktoré celkovo ustáli covidové roky, začne energetická a inflačná kríza vo väčšej miere ukrajovať. Oproti schválenému rozpočtu poklesnú celkové daňovo-odvodové príjmy o cca 0,5 mld. eur.

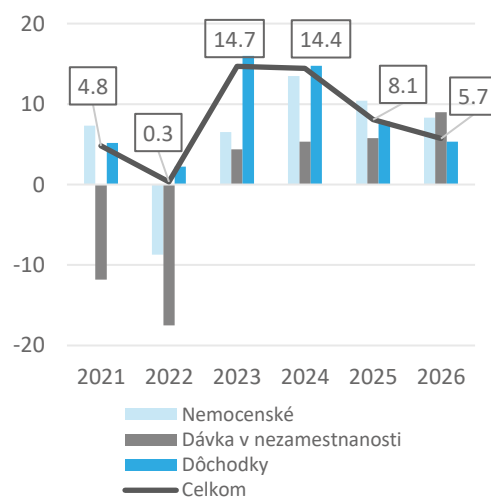
Prognózované výdavky budú rokoch 2023 a 2024 medziročne rásť o vyše 14 % najmä kvôli silnej valorizácii dôchodkov a následne sa ich rast začne spomaľovať. Výdavky na dôchodky budú ťahané nahor aj vďaka zavedeniu rodičovského bonusu a iných opatrení. Rast výdavkov na materské a tehotenské dávky spomalí očakávaný nižší počet pôrodov.

Graf 1: Medziročné rasty príjmov podľa daní (%)

zdroj: IFP

Graf 2: Medziročný rast vybraných výdavkov (%)

zdroj: IFP

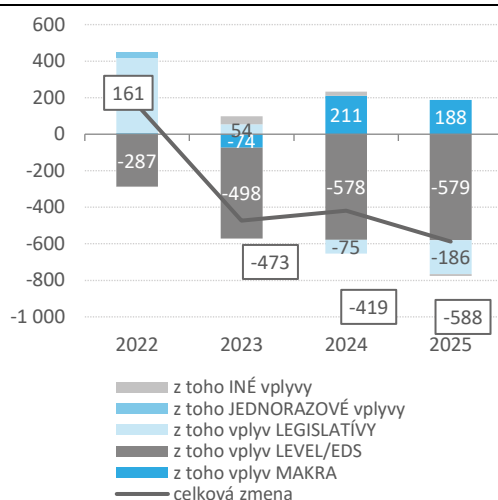
Aktualizácia príjmo-výdavkovej prognózy vo februári

Vysoká inflácia napriek poklesu reálnej ekonomiky tlačí príjmy štátu nahor

Napriek tomu, že ekonomika sa v roku 2023 vyhne recesii, vývoj daňových príjmov korigujeme o 0,5 mld. eur nadol¹. Významným aktualizáčnym momentom je množstvo legislatívnych zmien, ktoré boli prijaté v pomerne krátkom čase. Prijatá legislatíva s výnimkou EÚ nariadení zameraných na boj s vysokými cenami znižuje výnos príjmov verejnej správy. Negatívnym prekvapením je aj slabší výber daní a odvodov voči príslušnej makrozákladni, teda pokles efektívnych sadzieb. Ten evidujeme naprieč celým spektrom daní s nominálne najvýraznejšími zmenami u DPH a daní z trhu práce (DPFO a odvody). Výnimkou je korporátna daň, kde efektívna daňová sadzba bude pravdepodobne pokračovať v raste aj v rokoch 2022 a 2023.

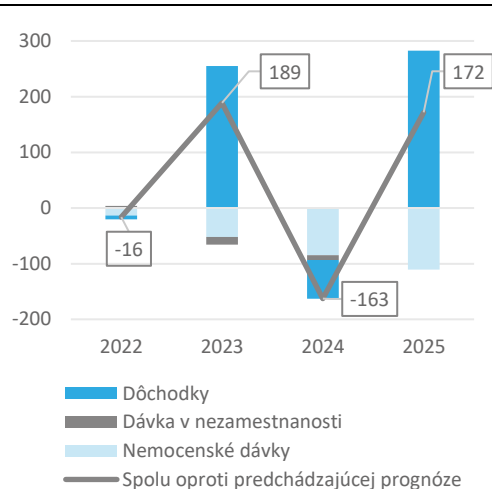
Prognózované výdavky na rok 2023 mierne navyšujeme, čo zhoršuje saldo verejnej správy o 0,2 mld. eur. Vplyv má najmä prijatie novej dôchodkovej legislatívy na čele s rodičovským bonusom. Naopak, pri prognóze materského a tehotenského revidujeme prognózu nadol kvôli očakávanému klesajúcemu počtu pôrodov. Nadol revidujeme aj výdavky na ošetrovné, kde premietame realizované slabšie čerpanie z roka 2022.

Graf 3: Dane a odvody: porovnanie oproti prognóze zo septembra 2022 (mil. eur)

Pozn. Graf ukazuje ako (+) vyššie príjmy a ako (-) nižšie príjmy zdroj: IFP

Graf 4: Zmena vybraných výdavkov oproti predchádzajúcej prognóze (mil. eur)

Pozn. Graf ukazuje ako (+) vyššie výdavky a ako (-) nižšie výdavky zdroj: IFP

Výrazný vplyv legislatívy

Dominantou súčasnej prognózy sú legislatívne zmeny, ktoré prichádzali vo viacerých vlnách. Na jeseň roku 2022 boli schválené zmeny v dôchodkovom systéme (viď príloha²), následne v decembri spolu s rozpočtom verejnej správy schválil parlament viacero zmien. Najvýznamnejšie položky predstavujú EÚ nariadenia na zdanenie dodatočný nadziskov v energetickom sektore, trvalé zníženie DPH na 10 % na sektor gastru a zvýšenie spotrebnej dane z liehu. Kompletný zoznam opatrení s popisom sa nachádza v prílohe dokumentu. Nad rámec uvedených legislatívnych zmien došlo koncom roka k zmenám v miestnych daniach a poplatkoch samospráv. Obce v reakcii na súčasnú situáciu začali zvyšovať napr. daň z nehnuteľností, poplatok za odpad alebo daň z ubytovania.

¹ V rámci zmeny príjmov 0,5 mld. eur je aj vplyv poklesu odhadu daňového bonusu na deti vo výške cca. 100 mil. eur na základe novej metodiky na základe administratívnych dát. Nejedná sa v tomto prípade o pokles efektivity výberu, ale o štatistické zaznamenanie. Čistý vplyv na deficit by bol bez tohto vplyvu, teda 0,4 mld. eur.

² O uvedených legislatívnych zmenách boli členovia Výboru informovaní prostredníctvom listu: https://www.mfsr.sk/files/archiv/44/Informacia_pre_Vybor_2022_11.pdf

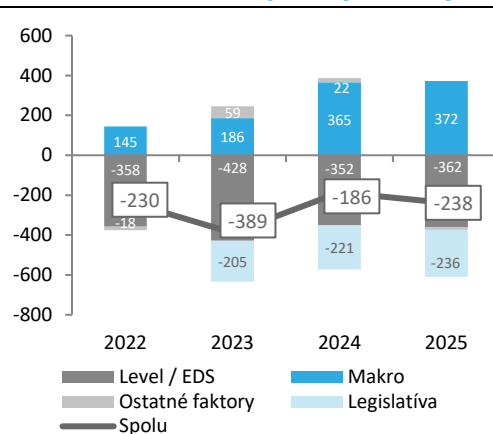
Tabuľka 1: Legislatíva zahrnutá v aktuálnej prognóze (v mil. eur)

	2022	2023	2024	2025	2026
Celková nová legislatíva	412	89	-40	-137	-168
Schválená na jeseň (II. pilier)	0	37	62	-18	-44
Schválená v decembri (s rozpočtom)	412	-20	-153	-169	-175
Ostatná legislatíva	0	73	52	51	51

Vývoj hlavných daní a odvodov

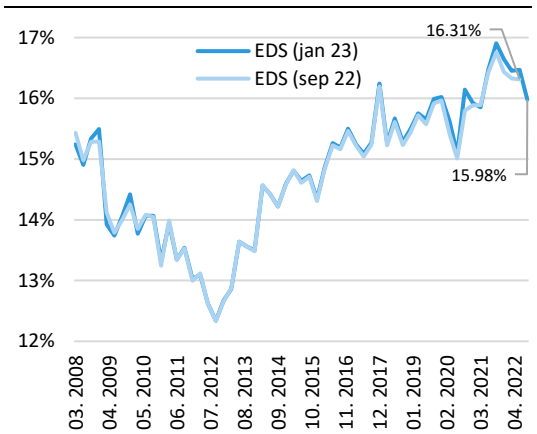
Výnos DPH za rok 2022 porástol medziročne o 14 % a následne sa očakáva spomalenie tempa na 11 % v roku 2023. Jeden z faktorov je lepší očakávaný vývoj makrozákladní, menovite medzispotreby vlády a investícií na celom horizonte prognózy. Medzivýborovo však prognózu ponížujeme o 390 mil. eur v roku 2023 resp. 190 mil. eur v roku 2024 (Graf 5). Za poklesom je najmä slabšia EDS za tretí kvartál 2022 a slabší ako očakávaný výnos DPH z daňových priznaní. Celkový pokles úspešnosti výberu DPH (Graf 6) môže byť spôsobený znovuo tvorením sektorov, kde prevažujú hotovostné platby. Napriek miernemu poklesu EDS v jednom štvrťroku je stále efektivita výberu DPH v posledných dvoch rokoch na maximálnych hodnotách, ktoré boli naposledy dosahované v rokoch 2005 a 2006.

Graf 5: Zmena DPH oproti výboru sept. 22

zdroj: IFP

Graf 6: Efektívna sadzba DPH

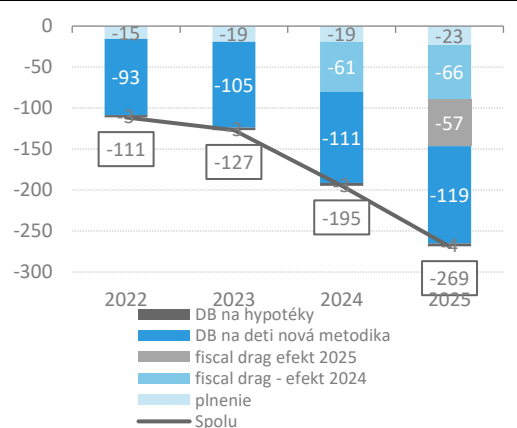
zdroj: IFP

Pomalšie oživenie trhu práce

Pomalšie oživenie trhu práce na horizonte prognózy a horší výber daní a odvodov na konci minulého roka znižujú prognózu daní z práce o takmer 300 mil. eur v roku 2023 (Graf 8). Nesúlad medzi rastom mzdovej bázy a výberom daní z trhu práce v roku 2022 sa pretavuje do nižšej efektívnej daňovej sadzby. Čiastočne vysvetľuje pokles EDS aj nová metodika výpočtu daňového bonus na deti na základe aktualizovaných dát (Graf 7). Negatívny vplyv EDS sa v posledných rokoch prehľbuje z titulu tichého zdanenia³. Horšie vyhliadky vývoja zamestnanosti spomaľujú výnos daní z trhu práce na nasledujúce roky. Na druhej strane, nové legislatívne opatrenia len krátkodobo a čiastočne kompenzujú výpadky príjmov z makraekonomického odhadu a slabšieho plnenia. V rámci legislatívnych opatrení sú najvýznamnejšie úpravy v druhom pilieri a zavedenie minimálneho poistného na zdravotné odvody. Úpravy v druhom dôchodkovom pilieri z titulu zmrazenia výšky odvodov zvyšujú príjmy Sociálnej poisťovne v rokoch 2023 a 2024.

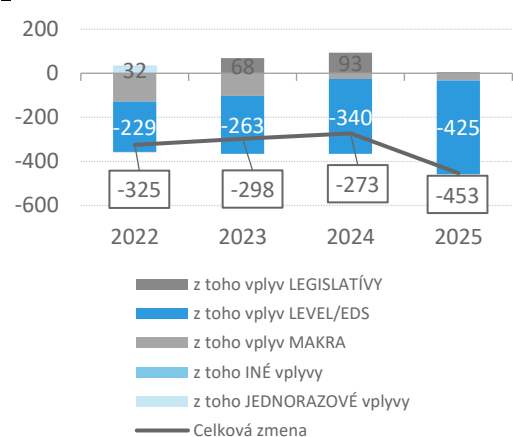
³ Medzi výbormi došlo k negatívne mu efektu tichého zdanenia, čo v rokoch 2024 a 2025 znižuje EDS. Dynamika rastu miezd oproti septembrovým predpokladom bude nižšia ako rast životného minima (indexovaná nízkopríjmovou infláciou).

Graf 7: Analytická dekompozícia EDS na dani z príjmu (v mil. eur)

zdroj: IFP

Graf 8: Zmena daní z trhu práce oproti septembru (v mil. eur)

zdroj: IFP

Ďalší hviezdny rok pre firemnú daň, ale neistota do budúcnosti

Koncom roka 2022 ukončila korporátna daň akurátne veľmi úspešný rok 2021, pričom priaznivý rast sa prenáša aj do roku 2022. Vybrané sektory pokračovali v raste aj v 2022, predovšetkým bankový sektor a čiastočne aj priemysel. Podľa predbežných odhadov sa darilo aj Maloobchodu a Poľnohospodárstvu, kde sa očakávajú solídne marže⁴. Vyššie zisky budú pravdepodobne aj v energetickom sektore, kde sa vyššie ceny energií pretavili nielen do rastúcich nákladov, ale hlavne do nárastu tržieb. Na druhej strane, už v minulom roku mohla začať postupne klesať ziskovosť firiem skrz rastúce náklady.

Energetická a inflačná kríza začne vo väčšej miere vstupovať do nákladov firiem hlavne v roku 2023 a výnos firemnej dane ostáva neistý. Efekt krízy avšak nemusí byť až tak veľký, ako sa pôvodne očakávalo. Situácii pomáha zavedenie štátnej pomoci proti nárastu cien energií, ale hlavne postupný pokles spotových cien energií na trhu. Firmám v nasledovných rokoch môže pomôcť aj čerpanie EÚ fondov a prostriedkov z Plánu obnovy. Výsledný efekt na korporátnu daň je tak neistý. Výnos z firemnej dane nebol tak výrazne zasiahnutý pandemiou ako sa očakávalo, avšak súčasné náročné obdobie môže vyčerpať ich rezervy. V ďalšom horizonte prognózy očakávame stabilizáciu EDS s ústupom energetickej krízy a návratom do predkrízového obdobia.

Výnos ostatných daní je približne v súlade s predošlými očakávaniami. Výnos spotrebnej dane z minerálneho oleja sa po dvoch pandemických rokoch vrátil v roku 2022 na úroveň roka 2019 a naplnil očakávanie minuloročnej jesennej prognózy. V ďalších rokoch sa predpokladá vývoj v súlade s očakávaným lepším ekonomickým vývojom. Výnos spotrebnej dane z tabakových výrobkov v roku 2022 dopadol mierne horšie (-7 mil. eur) a prognóza na ďalšie roky sa zvyšuje tiež mierne z dôvodu lepšieho vývoja makrozákladne.

Prognóza vybraných nedaňových príjmov

Emisné kvóty s lepším výnosom

Výnos nedaňových príjmov v porovnaní s minulou prognózou rastie. Na rok 2023 sa predpokladá nárast oproti poslednej prognóze o cca. 50 mil. eur, v 2024 vplyvom lepších emisných kvót a príjmu z dividend až o 130 mil. eur. Pozitívny prínos je naprieč takmer všetkými prognózovanými nedaňovými príjmami. Príjmy z predaja emisných kvót sa zvyšujú vďaka vyšším cenám za kvótu.⁵ Naopak, objem kvót sa každoročne znižuje. Vyšším príjmom NDS ako aj príjmom z hazardu pomáha hlavne nová legislatíva v podobe zvýšenia cien diaľničných známok o 20 % a zvýšenie výšky odvodu pri hazardu. Príjmom z dividend od štátnych podnikov pomáhajú čiastočne lepšie výsledky v energetike, ale

⁴ Vyššie marže pre spracovateľov potravín, nápojov a maloobchod predpokladá na základe svojej [analýzy NBS](#)

⁵ Mierne pokles cien na septembrovom výbere bol len krátkodobý a očakáva sa rast cien na celom horizonte.

firmy len teraz aktualizujú odhad dopadu regulačných zmien a štátnej pomoci na svoje tohtoročné hospodárske výsledky, čo môže do budúcnosti výrazne zmeniť naše odhady.

Prognóza vybraných výdavkov

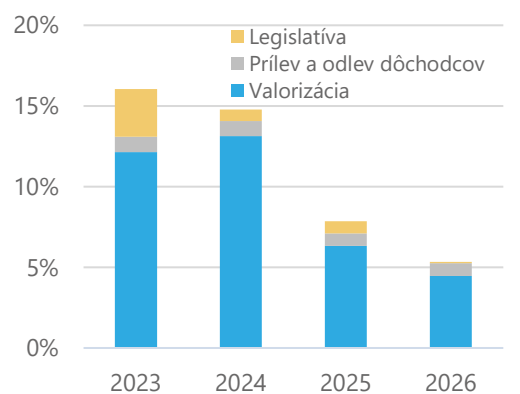
Rast výdavkov na dôchodky bude hnaný predovšetkým vysokou valorizáciou a prijatou legislatívou. Dvojciferná inflácia z roka 2022 sa prejavuje na prudkom raste dôchodkových dávok v tomto roku. Pretrvávajúce vysoké inflačné očakávania zároveň predpokladajú silnú valorizáciu dávok aj v 2024, následne sa miera valorizácie výrazne spomalí. Medzi prijaté legislatívne zmeny, ktoré zvýšia výdavky, patria najmä rodičovský bonus či zmeny pri predčasných starobných dôchodkoch. Rodičovský bonus umožní deťom prispievať na starobný dôchodok ich rodičov podľa výšky svojich odvodov⁶. Pri predčasnom starobnom dôchodku sa zavádza možnosť vzniku nároku už po 40 odpracovaných rokoch s nižším krátením dôchodku⁷. Prijali sa tiež úsporné opatrenia, ako zrušenie stropu na dôchodkový vek s efektom od roku 2031 či zníženie indexácie novopriznaných dôchodkov⁸. Väčšie úspory však budú viditeľné až na dlhšom horizonte. Okrem toho budú výdavky prirodzene rásť príchodom nových dôchodcov s vyššími nárokmi a odlivom súčasných poberateľov s nižšími dôchodkami.

Rast výdavkov na materské a tehotenské spomalí očakávaný pokles počtu pôrodov. Prognóza počtu dávok materského a tehotenského bola v minulosti naviazaná na zamestnanosť⁹. Tento prístup sa ukázal ako nespoľahlivý a v aktuálnej prognóze je vývoj počtu dávok naviazaný na počet pôrodov. Dôvodom je najmä očakávaný odlišný trend medzi vývojom počtu pôrodov a zamestnanosti. Kým zamestnanosť bude rásť, počet pôrodov bude na celom horizonte prognózy klesať. Preto sa reštriktívnejšou podmienkou pre vznik nároku na tieto dávky stane samotné narodenie dieťaťa a nie situácia na trhu práce. Ostatné nemocenské dávky a dávky v nezamestnanosti sa budú vyvíjať v súlade s vývojom trhu práce.

Výdavky na dôchodky okrem rastu cien potiahnu aj nové opatrenia

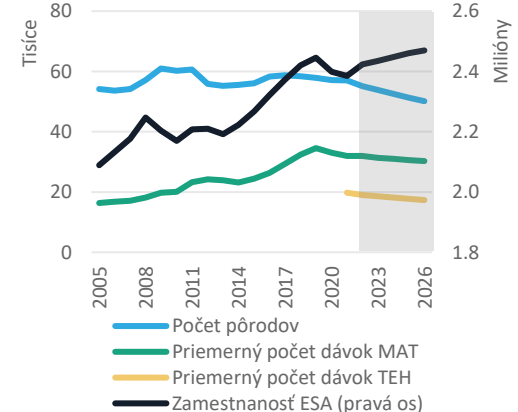
Demografia spomalí rast nemocenských dávok

Graf 9: Výdavky na dôchodky budú medziročne rásť najmä kvôli vysokej valorizácii a legislatívnym zmenám

Zdroj: IFP, MF SR, SP

Graf 10: Počet dávok materského a tehotenského bude klesať kvôli nižšiemu počtu pôrodov

Zdroj: IFP, MF SR, SP, Eurostat

Ministerstvo financií SR v súlade s ústavným Zákonom o rozpočtovej zodpovednosti aktualizuje a zverejňuje prognózy daňových a odvodových príjmov. Tieto prognózy boli

⁶ Vo výške 1,5 % hrubej mzdy pre každého rodiča, maximálne z 1,2 násobku priemernej mzdy spred dvoch rokov.
⁷ Štandardne vzniká nárok na PSD 2 roky pred dovŕšením dôchodkového veku, kedy sa osobám kráti dôchodok o 0,5 % za každých začatých 30 dní. Pri 40 odpracovaných rokoch je krátenie len 0,3 % za každých začatých 30 dní. V minulosti priznané dôchodky spĺňajúce podmienku 40 odpracovaných rokov sa v súlade s týmito opatreniami budú prepočítavať do konca roka 2025 a týmito osobám sa tiež vyplatia doplatky za ušlé obdobie.
⁸ Dôchodok sa prizná podľa 95 %-ného rastu priemernej mzdy namiesto pôvodných 100 %.
⁹ Predpoklad vychádzal z faktu, že pre vznik nároku na dávku je potrebné mať aspoň 9 mesiacov nemocenského poistenia, pričom poistenie sa viaže na pracovný kontrakt.

prerokované na zasadnutí [Výboru pre daňové prognózy \(VpDP\) 09. februára 2023](#). KRRZ, NBS, Infostat, VÚB Tatrabanka, Slovenská sporiteľňa, označili prognózu príjmov za realistickú.

Viac o daňových prognózach ako aj podkladové materiály je možné nájsť na [stránke IFP](#) v časti Ekonomické prognózy ⇒ [daňové prognózy](#).

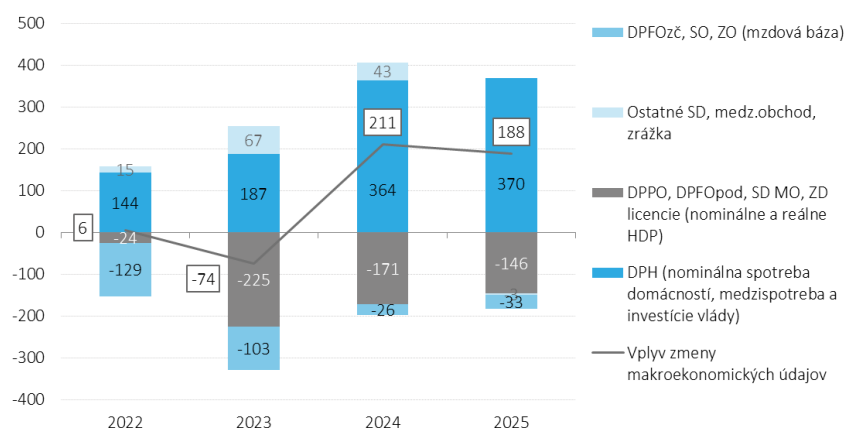
Viac o výdavkových prognózach ako aj podkladové materiály je možné nájsť na [stránke IFP](#) v časti Ekonomické prognózy ⇒ [Prognózy vybraných výdavkov VS](#). Podkladové dáta o vývoji jednotlivých položiek je možné nájsť v časti Ekonomické štatistiky ⇒ [Vybrané výdavky VS](#).

Materiál prezentuje názory autora a Inštitútu finančnej politiky, ktoré nemusia nevyhnutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva financií SR. Cieľom publikovania komentárov Inštitútu finančnej politiky (IFP) je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne ekonomické témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na IFP (a nie MF SR), ako autora týchto názorov.

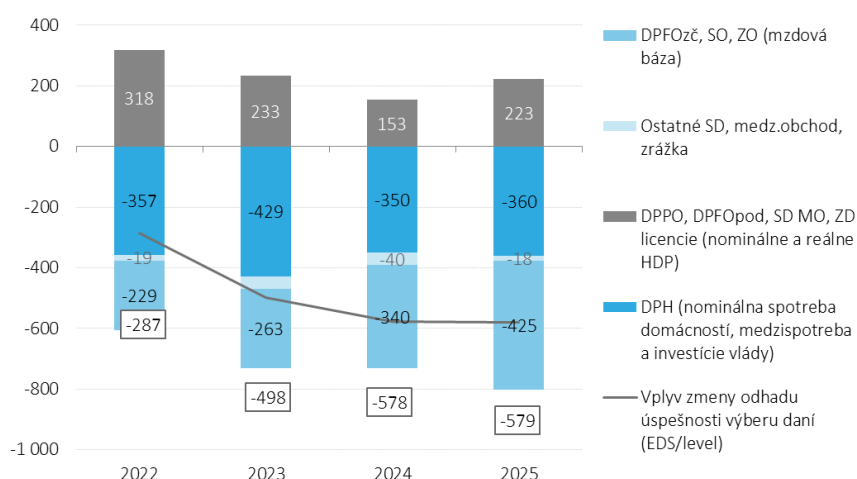
Prílohy

Graf A: Vplyv makroekonomickej prognózy na aktualizáciu odhadu daní¹⁰ (mil. eur)

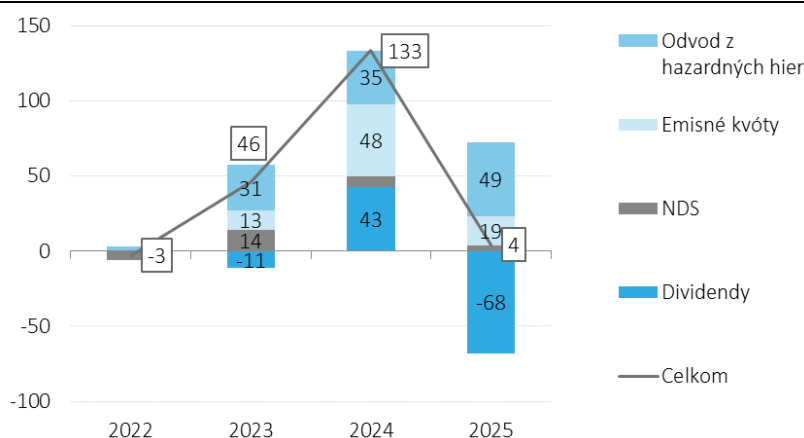
zdroj: IFP

Graf B: Vplyv efektívnych daňových sadzieb na aktualizáciu odhadu daní (mil. eur)

zdroj: IFP

Graf C: Zmena odhadu nedaňových príjmov oproti septembrovej prognóze (mil. eur)

zdroj: IFP

¹⁰ Dane sú zaradené do jednotlivých kategórií podľa toho, ktorý makroekonomický agregát má na ne najvýraznejší vplyv. SD = spotrebné dane, DPFOpod = DPFO podnikanie, DPFOzč = DPFO závislá činnosť, SD MO = spotrebná daň z minerálnych olejov, SO= sociálne odvody, ZO= zdravotné odvody. Rovnako to platí aj v grafe pre efektívne daňové sadzby.

Príloha: Detailný popis legislatívnych zmien

Legislatíva schválená na jeseň 2022 (II. pilier)

Tabuľka A: Vplyvy novej legislatívy na výdavky (v mil. eur)	2023	2024	2025	2026
	-279	-347	-430	-438
Naviazanie dôchodkového veku na strednú dĺžku života	0	0	0	0
Rodičovský bonus	-253	-278	-311	-338
Spomalenie indexácie novopriznaných dôchodkov (ADH)	2	5	10	17
Zmena podmienok pre predčasný starobný dôchodok (PSD), z toho	-19	-65	-119	-106
- odchod na PSD po 40. rokoch a prepočet už priznaných dôchodkov	-26	-85	-136	-122
- výška PSD aspoň na úrovni 1,6 násobku životného minima	7	20	18	16
Zvolnenie podmienok pre vdovské a vdovecké dôchodky a predĺženie podporného obdobia	-8	-9	-10	-10
Predĺženie účasti na 2. pilieri popri poberaní starobného dôchodku	0	0	0,05	0,1

Zdroj: Pôvodná doložka MPSVaR upravená o makroprognózu z februára 2023.

Pozn. (+) znamená zvýšenie príjmov a zníženie výdavkov, (-) znamená zníženie príjmov a zvýšenie výdavkov

V liste pre členov Výboru pre daňové prognózy¹¹ bola komunikovaná prijatá legislatíva, ktorá sa týkala hlavne zmien v dôchodkoch a v úpravách v rodinnej politike. Nad rámec listu došlo k aktualizáciám na strane fiškálneho vplyvu z titulu novej prognózy o vývoji ekonomiky, ako aj po zohľadnení nových dát v prepočtoch.

Nižšie uvádzame zoznam opatrení na príjmovej a výdavkovej strane:

- Zmrazenie sadzieb odvodov do druhého piliera
- Zavedie automatická účasť v druhom pilieri pre ľudí vo veku do 40 rokov
- Predĺženia účasti na starobnom dôchodkovom sporení
- Zrušenie stropu na dôchodkový vek a obnovenie väzby dôchodkového veku na rast strednej dĺžky dožitia
- Možnosť odchodu do predčasného starobného dôchodku po 40 odpracovaných rokoch
- Sprísnenie úrovne dôchodku, ktorú musí žiadateľ o predčasný starobný dôchodok dosiahnuť
- Zavedenie rodičovského bonusu, ktorý umožní deťom prispievať na dôchodok svojim rodičom
- zníženie indexácie novopriznaných dôchodkov

Legislatíva schválená na decembrovej schôdzi

Tabuľka B: Vplyvy novej schválenej legislatívy (v mil. eur)

	2022	2023	2024	2025	2026
Spolu	412	-20	-153	-169	-175
EÚ Nariadenia	412	107	6	0	0
- <i>Solidárny príspevok z činností v odvetviach ropy</i>	412	0	0	0	0
- <i>Príjem z odvodu z nadmerných príjmov - elektrárne</i>	0	107	6	0	0
Trvalé zníženie sadzby DPH na 10 % (gastro, vleký, aquaparky a športoviská)	0	-205	-218	-231	-239
Zvýšenie sadzby SD z liehu o 30 %	0	51	78	78	78
Odvody z hazardných hier	0	20	22	25	28
Minimálne poistné zo zdravotných odvodov	0	20	14	13	13
Zrušenie koncesionárskych poplatkov	0	-35	-76	-77	-78
Zvýšenie cien diaľničných známok	0	21	21	21	21
Oslobodenia lekárov - cestovné náklady na kongresy	0	1	1	1	1

¹¹ https://www.mfsr.sk/files/archiv/44/Informacia_pre_Vybor_2022_11.pdf

Počas schvaľovania rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025 v parlamente na decembrovej schôdzi¹² došlo k viacerým zmenám zákonov s vplyvom na príjmy. Nad rámec spomenutých zmien bola v parlamente schválená aj daň z osobitnej stavby. Táto legislatívna zmena bola prezidentkou vetovaná 2. januára 2023 a nie je v tomto bode účinná.

Znížená sadzba DPH na gastro, športoviská, vleky, kryté a nekryté športové zariadenia a fitnesscentrá

S účinnosťou od 1. apríla 2023 sa zavádza trvalé zníženie DPH na viaceré služby v oblasti reštauračných služieb a jedální (okrem donáškových služieb), športovísk, kúpalísk, termálnych a netermálnych aquaparkov a fitnesscentier. Zákon nadväzuje na dočasné zníženie DPH v rovnakom rozsahu, ktoré je už v platnosti od 1. januára do 31. marca 2023. Predpokladá sa, že opatrenie sa v priemere dotkne okolo 7 000 daňovníkov. Odhadovaný fiškálny vplyv na základe analýzy daňových priznaní DPH je okolo 205 mil. eur v roku 2023, pričom významná časť ide na vrub gastro sektora.

EÚ nariadenie: Príjem z odvodu z nadmerných ziskov

Zákomom o energetike sa s účinnosťou od 8. decembra 2022 zaviedol dočasný odvod z nadmerných príjmov výrobcov elektriny z inframarginálnych zdrojov. Následne vláda SR uznesením z 31. januára 2023 ustanovila detaily vrátane stanovenie strop. Nadmerným príjmom sa rozumie rozdiel medzi výnosmi z trhového príjmu a stropom trhového príjmu, pričom sadzba odvodu je 90 % z tejto hodnoty. Odvod sa nevzťahuje na zariadeniami pod 0,9 MW inštalovaného výkonu a výrobcov elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov. Výpočet primárne zdaňuje najväčšieho výrobcu elektrickej energie - Slovenské elektrárne (80 % výnosu). Na základe výročných správ a vstupov od firmy bola odhadnutá výroba elektriny. Tá bola upravená o spustenie jadrového bloku Mochovce 3 a ponížená o platné memorandum. Predpokladá sa výnos z odvodu aj pre Vodohospodársku výstavbu a spaľovne odpadov.

EÚ nariadenie: Solidárny príspevok z činností v odvetviach spracovania ropy

S účinnosťou od 1. januára 2023 sa zavádza solidárny príspevok ako implementácia Nariadenia EÚ, ktorá umožňuje získať dodatočné zdroje na riešenie energetickej krízy od firiem, ktoré dosahujú nadmerné zisky plynúce z energetickej krízy. Pod solidárny príspevok spadajú 3 stredne veľké subjekty a okolo 10 malých subjektov. Kvantifikácia zohľadňuje len významný subjekt v rafinárskom priemysle kvôli nadziskom. Základňou pre solidárny príspevok je zdaniteľný príjem 20 % nad priemerom za roky 2018-2021. Sadzba je stanovená na 55 %. Účinnosť je od 2023, ale ekonomicky sa týka roku 2022, preto je v akruálnom svete vplyv v roku 2022. Nadzisk plyní zo spreadu medzi ropou Urals (nákupné ceny) a Brent (predajné ceny), ktorý sa v roku 2022 pohyboval maximálne na úrovni 30 USD na barel. Na základe odhadu spracovanej ropy na úrovni minulých rokov a odhade ostatných nákladových položiek očakávame zisk na úrovni nad 1 mld. eur. Fiškálny vplyv je ponížený o ušlý výnos z korporátnej dane za predpokladu, že subjektu sa navýšia daňovo uznateľné výdavky.

Zvýšenie sadzby spotrebnej dane z liehu

S účinnosťou od 1. apríla 2023 sa zvyšuje sadzba spotrebnej dane z liehu o 30 %. Základná sadzba vzrastie zo súčasných 1 080 eur/hl a. na 1 404 eur/hl a. a na 0,7 l fľašu 40 %-ného alkoholu to predstavuje nárast konečnej ceny o 1,09 eur (spotrebné dane o 0,91 eur a DPH 0,18 eur). Legislatívna zmena bude mať pozitívny vplyv na daňové príjmy verejnej správy v roku 2023 v celkovej výške 51 mil. eur (z dôvodu posunutej účinnosti) a v ďalších rokoch 78 mil. eur. Rok 2023 bude negatívne ovplyvnený aj predzásobením vo výške cca 1,5 mesiaca, ktoré sa udialo už aj v roku 2022.

Odvod z hazardných hier

Od 1. februára 2023 sa zvyšuje sadzba odvodu z výťažku z hazardných hier v internetovom kasíne a kurzových stávkach z 22 % na 27 %. Zvýšenie sadzby však

¹² Väčšina opatrení bola schválená 21. až 22.12.2022, znížená DPH a oslobodenie cestovných nákladov boli schválené začiatkom decembra.

predstavuje dodatočné náklady pre prevádzkovateľov v sektore hazardných hier, ktoré sa premietne do nižších príjmov z firemnej dane. Zvýšenie sadzby môže tiež viesť k odlivu hráčov na nelicencované zahraničné servery z dôvodu zníženia miery výhernosti u domácich prevádzkovateľov. Celkovo tak vplyv na verejné financie v rokoch 2023 až 2026 predstavuje 20 až 28 mil.

Zrušenie koncesionárskych poplatkov RTVS

Od 1. júla 2023 sa zrušia poplatky za služby verejnosti poskytované RTVS (tzv. koncesionárske poplatky) pre domácnosti aj firmy. Ako náhrada za výpadok príjmov sa zavedie nárokovateľný príspevok zo štátneho rozpočtu. Príspevok sa bude vyplácať vždy do konca januára v danom roku. Táto suma bude od roku 2024 indexovaná priemernou mierou inflácie¹³.

Minimálne poistné na zdravotné odvody

S účinnosťou od 1. januára 2023 sa zavádza minimálny vymeriavací základ zamestnanca na zdravotných odvodoch vo výške platného životného minima. Minimálny vymeriavací základ sa nevzťahuje na poistencov štátu a ZŤP ľudí. Vplyv na vyšší výber zdravotných odvodov sa predpokladá vo výške okolo 20 mil. eur na horizonte 2023 až 2026.

Zvýšenie cien diaľničných známok – príjmy Národnej diaľničnej spoločnosti

Od 1. januára 2023 sa zvyšujú ceny diaľničných známok pre vozidlá do 3,5 tony. Zvýšenie je plošné o 20 % pre všetky typy diaľničných známok: 10 dňové vzrastú z 10 na 12 eur, 30 dňové z 14 na 17 eur a 365 dňové/ročné z 50 na 60 eur. Uvedená legislatíva zvýši výnos nedaňových príjmov za NDS o 18 až 20 mil. eur v rokoch 2023 až 2025.

¹³ Priemerná miera inflácie zistená ŠUSR a meranú indexom spotrebiteľských cien, ktorá bola dosiahnutá v období od 1. júla roku, ktorý dva roky predchádza príslušnému rozpočtovému roku a ktoré sa končí 30. júnom roku, ktorý bezprostredne predchádza príslušnému rozpočtovému roku.